

Ігор ШЕВЧЕНКО,
*директор Вільховецького ліцею імені Федора Степановича Бацури
Новоушицької селищної ради*

Україна починається з нас...

Педагогічний колектив ліцею працює над створенням закладу освіти, який би виховував учнівську молодь, здатну успішно жити в оновленому суспільстві, забезпечував би виховання національної свідомості учнів різних вікових категорій. Прагнемо, щоб в закладі панував національний дух, виховувалося нове покоління українських громадян, навчаємо бережливого, шанобливого ставлення до державної символіки, національних традицій. Найважливіша умова національно – патріотичного виховання – єдність навчання та виховання, що відображено у програмі виховної роботи нашого ліцею.

У ліцеї проводиться системна робота з патріотичного виховання здобувачів освіти. Вона спланована на навчальний рік та коригується при потребі. Учні відчувають потребу у спілкуванні, у бесідах, у розкритті історичних сторінок України. Навчальний рік насичений від першого до одинадцятого класу постійно проводяться виховні заходи – бесіди, зустрічі, екскурсії.

Ми постійно висвітлюємо ці події в ліцеї на нашому сайті [7], та сторінці у Фейсбуці [8]. Періодично матеріали друкуються і на сторінках життєпису Новоушицького краю «Наддністрянська правда» [6].

Пам'ятною подією в ліцеї залишиться проведення регіональної науково-практичної конференції «Федір Степанович Бацура – відомий подільський педагог-новатор, видатна постать національної освіти України середини ХХ століття», яка присвячувалася 110 річниці (2023р.) від дня народження цього, добре знаного вчителя біології Вільховецької середньої школи (1947-1975 р.р.), заслуженого вчителя Української РСР (1956 р.) ентузіаста юннатівської роботи зі школярами в 40-70 роках минулого століття.

Науково-педагогічний захід організовувався і проводився педколективом школи з участю науковців Хмельницького, Кам'янець-Подільського, Чернівецького національних університетів, Рівненського і Хмельницького обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти та колег із сусідньої Тернопільщини, представників Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України та ветеранів Новоушиччини і колишніх учнів Ф.С.Бацури.

Вітального листа учасникам конференції направив Василь Григорович Кремень, президент Національної академії педагогічних наук України, за особистої підтримки якого в 2013 році Вільховецькій ЗОШ I-III ступенів було присвоєно ім'я педагога – натураліста Ф.С.Бацури на ознаменування 100 річчя з дня його народження. На розгляд конференції були винесені ряд актуальних для освітян питань на наукову, педагогічну і природничо – краєзнавчу тематику у форматі статей та доповідей, які зацікавлено обговорювали її учасники. В роботі конференції взяли участь 5 докторів та 8 кандидатів наук.

На початку навчального року традиційно проводимо акцію до Дня миру.

**«Хай буде мир й замовкнуть всі гармати,
доволі крові, сліз, нещастя й біди...»**

Учитель. Яка його роль в житті кожного із нас Цікаві і змістовні, креативні та інтерактивні зустрічі відбуваються щорічно у шкільній «Родинній світлиці вдячності».

А вже про героїчну історію козацтва знає кожен ліцеїст. Для молодших класів у рамках декади «Шляхами патріотів» – тематичний день «Нація нескорених, від козацтва до сьогодення». Для старших класів проводимо змагання з спритності, силових вправ та інші розваги.

Зворушливою була зустріч із нашими випускниками – братами – близнюками Костянтином та Дмитром Бацурами. Сьогодні вони офіцери – прикордонники, стоять на сторожі наших кордонів. Розповіді захисників учні слухали дуже уважно, ставили багато питань. Слова із перших уст захисників закарбувались в пам'яті присутніх на заході.

Теоретичною частиною нашої історії був урок-виступ «Живе і буде жити Україна, ніхто не спинить крил наших політ». Були присутні воїни – захисники, матері загиблих воїнів та старшокласники. Урок проводила заступник директора з навчально – виховної роботи Білоус Тамара Яківна, учитель історії

Радіодиктант національної єдності вчителі, ліцеїсти писали разом з випускником школи – офіцером-прикордонником Олександром Шевченком, який сьогодні захищає кордони нашої країни. Гарним продовженням патріотичної єдності стала зустріч – діалог «Україна в обіймах Бога, рідного слова та захисників». Спілкування, розповіді, настанови, запитання мотивували учасників зібрання

А вже про українські традиції, побут, етнографію та одяг ми відчули, побачили на заході «Одягни хустку і ти справжня українка».

(День української хустки).

Розвиваючи творчість наших вихованців, приділяємо увагу і вмінню учнів показувати, відтворити своє бачення сьогодення. Для цього був оголошений конкурс малюнків «Миру в Україні - бути» Скільки емоцій, почуттів, слів, побажань та прагнень до Перемоги в конкурсі!

Учні початкових класів та класоводи з метою вивчення та пізнання довкілля і славного минулого рідного краю організовували екскурсію за межі населеного пункту.

Піший похід на природу. Походили, погравались, втомились, але вражень багато і емоції переповнювали всіх. Як добре бути на природі, як добре відпочивати, спілкуватись, як такі колективні заходи зміцнюють дружбу. А головне – це берегти нашу природу і знати історію рідного краю. І в цьому переконались учні 5 класу, які під керівництвом педагога-організатора Бенчарської Т.І. та класного керівника Шевченко Г.А. здійснили похід до «Турецького валу» біля села Маціорськ. Цікава історія зупиняла учнів йти додому.

Ось так ми зароджуємо розуміння та знання історії України та рідного краю. І на таких мотивах виховуємо, плекаємо патріотизм. Знайомство з історією було цікавим, веселим та пізнавальним.

Сьогодення вимагає від нас підтримки один одного, комунікації. І ось у нас виникає цікава, неординарна ідея.

Учнівський парламент, адміністрація Вільховецького ліцею проводить переговори і укладає угоду з адміністрацією, учнівським самоврядуванням Отроківського ліцею про взаємний обмін досвіду, спілкування. Ми організували взаємовідвідування закладів. Розуміємо учнів, які хотіли побачити своїх однолітків, як вони навчаються, як проводять заняття в гуртках тощо. Виступи, презентації, Флешмоб, конкурси та смачний обід у ліцеях додав сил та енергії не тільки здобувачам освіти, але й адміністрації, учителям, працівникам закладів освіти у День вишиванки. Незабутні хвилини спілкування, вишиваний подіум «Квітуча Україна переможе», пізнавальна сторінка «Цікавинки дня допитливих», Флешмоб, екскурсія «З історичних джерел» - все це єднало наші серця, дарувало натхнення, додавало оптимізму та прагнення берегти і примножувати праці українські традиції.

Учні початкових класів навесні провели велопробіг «Дорогами рідного краю».

Втомлені, але задоволені та мотивовані поверталися додому.

На рівні громади був проведений фестиваль «І буде весна». Група наших ліцеїстів під керівництвом учительки української мови та літератури Боднар Н.І. на сцені Будинку дитячої творчості представила театральну мініатюру «Дім мого серця»

Вже давньою традицією в ліцеї є вшанування пам'яті:

– Ф.С. Бацури, ім'я якого носить наш ліцей (з 2013 року);

– загиблих воїнів-випускників школи. Відвідуємо могили, кладемо квіти біля пам'ятних дошок.

«В єдності – сила» – під таким гаслом провели благодійний захід на підтримку ЗСУ, а саме на лікування та реабілітацію нашого односельчанина, випускника школи Свірка О.Ю., який отримав важке поранення. Зібрали 37000 грн.

Кожен наближає Перемогу на своєму місці.

Долучалися до благодійного збору кошти для Моквичова Володимира Володимировича та його побратимів на придбання квадрокоптера MAVIC-3

Акція «День для ЗСУ». Нехай наша маленька, добра справа зігріє серце захисників (спільна волонтерська робота з громадською організацією «Лелеки»).

У родині закладаються підвалини патріотизму і почуття національної приналежності й свідомості. При цьому важлива взаємодія виховних впливів родини і школи. Тому намагаємось постійно підтримувати тісний зв'язок з батьками, залучаємо їх до шкільного життя дітей. Творча співпраця батьків, дітей і вчителів позитивно впливає на формування класних колективів, виховання в учнів людяності, поваги до старших, доброзичливого ставлення до товаришів, шани до рідного краю.

В.О.Сухомлинський зазначив: «Патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується.»[5]

Відтак, упроваджуємо в практику роботи педагогіку народознавства, яка є природною ланкою єднання родинного і шкільного виховання.

Основними шляхами удосконалення національного виховання в сучасних умовах повинні стати:

– упровадження нових підходів, виховних систем, форм і методів виховання, які відповідали б потребам розвитку особистості, сприяли розкриттю її талантів, духовно – емоційних, розумових і фізичних здібностей;

– об'єднання зусиль державних і громадських інститутів у вихованні учнів, сприяння діяльності дитячих та юнацьких організацій;

– організація національного виховання в родині як важливої ланки виховного процесу і забезпечення педагогічного всеобучу батьків тощо.

Таким чином, громадянська єдність, виховання у молоді ціннісного ставлення до суспільства і держави не тільки не втрачають актуальності, а навпаки є завданням стратегічного напрямку. В закладах освіти якраз і закладається основа національної свідомості учнів, любов до рідної землі, своєї малої батьківщини, виховується патріотична гордість за минуле і сучасне України, любов до рідної мови, формується духовно розвинена, творча працелюбна особистість.

Над цим і працює колектив Вільховецького ліцею ім.Ф.С.Бацури Новоушицької селищної ради.

Використані джерела

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту»
2. Коменський, Ян Амос/ Є.І. Коваленко// Енциклопедія освіти/ Академія пед. наук України, гол.ред. В.Г. Кремень. – К:
3. Конституція України –Основний Закон України/упоряд: Я.І.Бірюк, Н.А.Адамчин, Є.Г. Кудлай [та.інд.] Київ. ВАІТЕ, 2021 – 324с.
4. Програма МОН «Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» наказ МОН від 31.10.2011 р. №1243
5. Сухомлинська О.В. У пошуках справжнього // В.О. Сухомлинський. Серце віддаю дітям.-Х.:Атма,2012.-С.5-22.
6. Сайт «Надністрянської правди»:
https://www.ua-region.com.ua/02475635#google_vignette
7. Сайт ліцею:
<http://vilhovets-school.edukit.km.ua/>
8. Сторінки ліцею у Фейсбуці:
https://www.facebook.com/vilkhivtsizzso/?locale=ru_RU